

Є ЧИМ ПОХВАЛИТИСЯ — Є НАД ЧИМ ПРАЦЮВАТИ

Завершила роботу XXIV Міжнародна агропромислова виставка-ярмарок «АГРО–2012», яка працювала з 5 по 8 вересня у Національному комплексі «Експоцентр України».

зентація досягнень кращих господарств і сільсько-господарських підприємств усіх областей України, стану їх діяльності та обміну позитивним досвідом у роботі; демонстрація кращих зразків світового та вітчизняного виробництва сільськогосподарської техніки, засобів механізації, обладнання для утримання та годування тварин, кормовиробництва, ветеринарних і біопрепаратів, агрохімії, біоенергетики та агроекології.

У рамках виставки відбулися такі спеціалізовані заходи: міжнародна виставка сільськогосподарської техніки; виставка автоматизації, управління, альтернативної енергетики, GPS і GIS технологій; виставки рослинних енергоресурсів «Біопаливо-2012»; тваринництва та ветеринарної медицини; конярства та кінного спорту; рибного господарства та рибальства; плодоовочевий форум; виставка грибної індустрії тощо.

Урочисте відкриття агровиставки відбулось за участі Президента України Віктора Януковича. У своєму зверненні він відзначив, що український аграрний сектор зі значним потенціалом виробництва демонструє гарні темпи розвитку і на поточному етапі стає локомотивом розвитку всієї національної економіки. Разом з тим, існує низка проблем – це і невирішене питання ринку землі, і гостра проблема збереження родючості ґрунтів, застосування інноваційних технологій виробництва, перш за все, енергозберігального (екологічного) землеробства.

Перед церемонією урочистого відкриття президент детально ознайомився з експозицією аграрної освіти. Інформацію щодо функціонування ВНЗ Міністерства аграрної політики та продовольства України Віктору Федоровичу озвучила директор ДУ НМЦ «АГРООСВІТА» Ірина Синявська.

У цьому році на виставці «АГРО-2012» вперше була представлена єдина експозиція вишів Міністерства аграрної політики та продовольства України, яку представляли 15 ВНЗ III–IV рівнів акредитації, і 5 – I–II рівнів акредитації, окремими експозиціями були представлені органічне виробництво у аграрних ВНЗ, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Керченський державний морський технологічний університет, морські рибпромислові технікум і училища, а також експозиція Департаменту науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій спільно з ДУ НМЦ «АГРООСВІТА».

Наймасштабніша в Україні агропромислова виставка по праву заслуговує всесвітнього визнання ось вже багато років, як найбільший і перспективний загальнодержавний захід в агропромисловому комплексі країни. З кожним роком зберігається позитивна динаміка зростання і якості пропонованих послуг, збільшується кількість вітчизняних і зарубіжних учасників з усіх галузей сільського господарства, харчової, переробної та рибної промисловості, сільськогосподарського машинобудування.

Метою виставкових заходів було сприяння реалізації державної аграрної політики, економічному зростанню сільськогосподарського виробництва, процесам розвитку міжнародного співробітництва в агропромисловому комплексі; оцінка потенціалу українського ринку, його інвестиційної привабливості; налагодження ділових контактів між науковими організаціями та науково-виробничими підприємствами з метою створення спільних проектів на проведення досліджень і розробок; пре-

Велику увагу експозиції аграрної освіти приділив Міністр аграрної політики та продовольства України Микола Присяжнюк, детально ознайомившись з експозиційними матеріалами вищих навчальних закладів, продукцією органічного виробництва, яка була представлена Іллінецьким державним аграрним коледжем, Липковатівським аграрним коледжем, ВСП «Тальянківський агротехнічний коледж Уманського НУС», Коледжем Подільського ДАТУ, Мирогощанським аграрним коледжем.

Всього цьогоорічну виставку відвідали представники зі 110 ВНЗ Міністерства аграрної політики та продовольства України, з них викладачів 774 особи та 1167 студентів.

На експозиції Департаменту науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій та ДУ «НМЦ «АГРООСВІТА» вперше був презентований проект «Віртуальна екскурсія по системі аграрної освіти України», де всі бажаючі змогли ознайомитись з діяльністю вищих навчальних закладів та переглянути презентаційне відео аграрних вишів України.

Аграрні ВНЗ, що брали участь в експозиції «Вищі навчальні заклади Міністерства аграрної політики та продовольства України», окремі викладачі, у різних номінаціях були нагороджені золотими медалями: за розвиток і модернізацію науково-методичного забезпечення навчального процесу; ефективну організацію багатоступеневої практичної підготовки майбутніх фахівців АПК та зв'язок з роботодавцями; високі показники у науково-інноваційній діяльності; формування сприятливих педагогічних умов для розвитку творчої особистості студента; впровадження інформаційних технологій у навчальний процес; вагомий внесок у розвиток органічного сільського господарства в Україні; плідну організаторську діяльність з підвищення якості аграрної освіти; розроблені і презентовані інвестиційні проекти тощо. Державна установа «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності ВНЗ «Агроосвіта» нагороджена золотом за науково-освітнє забезпечення АПК та розвитку сільських територій.

Подяками Департаменту науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій були відзначені учасники виставки за високий рівень підготовки та представлення експозиції навчального закладу на XXIV Міжнародній агропромисловій виставці-ярмарку «АГРО-2012», а також за розробку інноваційних проектів та їх презентацію на інвестиційному форумі «Аграрна освіта – виробництво».

З метою підвищення престижності аграрної освіти Департаментом науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій спільно з Державною установою «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «АГРООСВІТА» в рамках агровиставки організовано та проведено низку широкомасштабних заходів.

СІЛЬСЬКА РАДА – ЛІДЕР РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

5 вересня в павільйоні №5 відбувся семінар для керівників регіональних відділень Всеукраїнської Асоціації сільських і селищних рад «Сільська рада – лідер розвитку громади».

У заході взяли участь І.М. Синявська, директор ДУ НМЦ «АГРООСВІТА»; М.І. Фурсенко, голова Всеукраїнської Асоціації сільських і селищних рад; А.А. Гетья, директор Департаменту тваринництва; П.В. Гринько, заступник директора Департаменту інженерно-технічного забезпечення та сільськогосподарського машинобудування; В.М. Ганганов, директор Департаменту науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій; В.М. Костенко, начальник відділу виноградарства, садівництва та виноробства Департаменту землеробства Міністерства аграрної політики та продовольства України; Т.С. Хоменко, голова Київської філії Федерації розвитку франчайзингу України, а також експерти проекту USIAD «Агроінвест».

Відкрила семінар Ірина Максимівна Синявська, ознайомивши присутніх з суттю, принципами та завданнями стратегічної ініціативи «Рідне село». Вона поінформувала, що ініціатива була започаткована Міністерством аграрної політики та продовольства України в розвиток Програми економічних реформ на 2010–2014 рр. «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» Президента України Віктора Януковича. І саме вона є основоположною ідеєю проекту Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 р.

пропонується, – це сільськогосподарська кооперація, яка допоможе підвищити конкурентоспроможність малих форм господарювання та закладе основу для відродження українського села.

Також Іриною Максимівною було повідомлено, що ініціативу «Рідне село» міністерство починало реалізовувати разом з Федерацією розвитку франчайзингу в Україні.

Андрій Анатолійович Гетья детально зупинився на питаннях стану галузі тваринництва в Україні та напрямках державної підтримки її розвитку, а Костенко Віктор Михайлович озвучив програми щодо державної підтримки розвитку виноградарства, садівництва і хмелярства. У ході його виступу учасниками семінару була висловлена пропозиція щодо передбачення фінансової державної підтримки і галузі переробки продукції виноградарства та садівництва.

Володимир Миколайович Ганганов доповів про державні програми підтримки розвитку соціальної сфери села, а саме: забезпечення оздоровлення та відпочинку дітей працівників агропромислового комплексу, сільськогосподарської дорадчої служби, сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, надання підтримки новоствореним фермерським господарствам.

АГРАРНА ОСВІТА – ВИРОБНИЦТВО

Також 5 вересня в павільйоні №1 вперше відбувся інвестиційний форум «Аграрна освіта – виробництво», на якому науковцями аграрних вишів представниками підприємств-виробників були презентовані інвестиційні проекти.

15 серпня поточного року у Міністерстві аграрної політики та продовольства України відбувся I етап відбору інвестиційних проектів ВНЗ Мінагрополітики України. До складу робочої групи входили представники НМЦ «Агроосвіта», департаментів Мінагрополітики, Національної академії аграрних наук та Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України.

28 серпня відбувся II етап цього конкурсу. У результаті обговорення членами робочої групи до презентації на форумі було допущено 12 проектів, а саме:

- Луганського НАУ: «Біодобрива – базис органічного землеробства»;

- Білоцерківського НАУ: «Технології виробництва змішанолігандних комплексів металів для виготовлення екологічно чистих преміксів та комбікорнів для свиней та птиці»; «Запровадження в Україні технології одержання і використання біопалива із біомаси міскантуса китайського»; «Інформаційно-виробничий рибоводний комплекс»;

- Харківського НАУ імені В.В. Докучаєва: «Створення комплексу теплиць для позасезонного виробництва овочевої продукції»; «Технологія переробки побутових відходів у органо-мінеральне добриво»;

- Таврійського ДАТУ: «Розробка технології виробництва та переробки рицини на енергетичну біосировину та раціональне використання продуктів її конверсії (виробництво касторової олії і кормової макухи з насіння рицини)»;

Презентовані інвестиційні проекти охоплювали основні галузі сільського господарства: рослинництво, тваринництво, рибне господарство, інженерію.

Проекти викликали жваве обговорення у присутніх. Велику зацікавленість у присутніх на форумі викликали проекти створення агроінноваційного центру «Євросело – XXI століття», який передбачає створення виробничих об'єктів із закритим циклом поновлюваних ресурсів на класичній для агропідприємств України території і є універсальним об'єктом щодо забезпечення продовольчої безпеки регіонів України екологічно безпечною сільськогосподарською продукцією рослинництва та тваринництва, а також біологічною утилізацією відходів виробництв, постачальником альтернативних видів

енергії (біогаз, біодизельне паливо, гранули, брикети тощо); «Біодобрива – базис органічного землеробства» – проект біологічної технології, яка забезпечує активізацію мікробіологічного стану ґрунту та його очищення від фітопатогенної мікрофлори шляхом застосування мікробних препаратів, які мають захисні властивості та дозволяє отримати біогумус із збалансованим складом мікро- і макроелементів, ферментів, ґрунтових антибіотиків, вітамінів та гормонів росту для сільськогосподарських рослин; «Запровадження в Україні технології одержання і використання біопалива із біомаси міскантуса китайського» – передбачає впровадження технології вирощування *Miscanthus sacpensis* в умовах Правобережного лісостепу України та його використання як альтернативного палива для обігріву будівель на сільських територіях, оскільки в останні роки в США та країнах Європейського Союзу накопичений

Наголосила, що головне спрямування Ініціати-ви «Рідне село» – підвищення добробуту сільських мешканців. Це передбачає збільшення доходів селян через зайнятість і підприємницьку активність, створення комфортних умов праці та розвинутої інфраструктури, а також забезпечення державою механізмів соціальної підтримки. Для реалізації цього розробляється низка заходів, спрямованих на стимулювання економічних процесів на селі, всебічний розвиток сільських територій та формування середнього класу селян. І головний механізм, який при цьому

Загалом у ході семінару присутні були детально ознайомлені з переліками основних бюджетних програм Мінагрополітики, які фінансуються за рахунок загального та спеціального фондів у 2012 р., напрямками підтримки сільгоспвиробників у 2012 р., з питаннями розвитку франчайзингу в сільському господарстві, повноваженнями сільських і селищних рад у земельній сфері у світлі змін у законодавстві про ринок землі, практичними аспектами створення та організації сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

По закінченню семінару учасники оглянули експозицію виставки «Техніка для домогосподарства», з якою їх ознайомив директор УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого Володимир Кравчук, та кожен з них отримав каталог цієї техніки.

- Харківського НТУСГ імені Петра Василенка: «Створення та впровадження в серійне виробництво нових поколінь конкурентоспроможних високопродуктивних універсальних зернових вібросепараторів», «Розробка нанотехнологій підвищення ефективності інкубації в птахівництві»;

- Херсонського ДАУ: «Створення маточних стад осетроподібних для півдня України»;

- Національного університету біоресурсів і природокористування України: «Агроінноваційний центр «Євросело – XXI століття», «Створення еталонного підприємства з розвитку ефіроолійної галузі на базі ВП НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет».

досвід щодо використання відновлювальних джерел енергії, особливо рослин, які утворюють значні об'єми біологічної маси і містять мало вологи. Одним із найбільш перспективних і низьковитратних джерел біопалива вважається міскантус (*Miscanthus sacensis Anderss*); «Технологія переробки побутових відходів у органо-мінеральне добриво» – запропоновано новий спосіб переробки твердих побутових відходів із сумісним використанням деяких промислових відходів.

Запропоновані інвестиційні проекти можуть бути ефективно впроваджені у реальне виробництво та забезпечити інноваційний розвиток і прибутковість вітчизняного аграрного виробництва.

СПІВПРАЦЯ БІЗНЕСУ З ОСВІТОЮ – ВИМОГА СУЧАСНОСТІ

6 вересня відбувся практичний семінар «Співпраця бізнесу з освітою – вимога сучасності». Модератором виступив Володимир Миколайович Ганганов, директор Департаменту науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій.

На семінарі були присутні представники з 17 ВНЗ III–IV рівнів та 21 ВНЗ I–II рівнів акредитації Мінагрополітики України, а також агробізнес-структур.

Захід був проведений спільно з Корпорацією «Агро-союз» та агрохолдингом «Мрія», як ініціаторами нових підходів до практичної складової в підготовці майбутнього фахівця-аграрія.

Його проведення було викликано необхідністю радикальних змін у системі та змісті аграрної освіти, бо на сьогодні, на жаль, існує гостра проблема невідповідності підготовки фахівців аграрного профілю вимогам роботодавців. Тому основною метою зустрічі було

працевлаштуванню випускників, які щороку проводять «Дні кар'єри» та «Ярмарки вакансій» із залученням роботодавців, але їх діяльність не може вирішити існуючу проблему.

Лише шляхом комплексної і взаємовигідної співпраці установ вищої освіти, бізнес-структур, органів державної влади, громадських організацій можлива побудова сучасної економіки, що забезпечить стабільний і поступальний розвиток країни. Саме тому на першому етапі виникла нагальна потреба створити єдину гнучку систему співпраці бізнесу з освітою, за результатами якої можна побудувати потужний механізм «Освіта–бізнес».

Під час проведення семінару представники бізнес-структур представили свої освітні проекти, які певною мірою вже функціонують у деяких вишах Мінагрополітики, а представники ВНЗ поділилися досвідом та перспективою розвитку співпраці з аграрним бізнесом.

Першою до слова була запрошена Нестерчук Тетяна Федорівна, директор ТОВ «Агро-союз», яка презентувала програму «Агро-БізнесІнкубатор – старт кар'єри і професійного розвитку для талантливої молоді».

Наступними виступили представники Сумського НАУ з доповіддю «Стратегічні кроки Сумського національного аграрного університету з реалізації Концепції розвитку освіти України» та Вінницького НАУ, який є на сучасному етапі найактивнішим діячем у напрямку зближення освіти з бізнесом, з доповіддю «Співпраця

налагодження взаємозв'язку освіти з бізнесом.

Тривалий час виші розвивалися як досить незалежні організації, дуже віддалені від будь-яких питань комерційного характеру. Однак у наші дні ситуація змінюється. І ВНЗ, і бізнес-структури потребують один одного. Вищі навчальні заклади прагнуть отримати додаткові джерела фінансування, сучасні бази для проходження практики студентів, стажування викладачів, можливість практичної перевірки результатів досліджень, а бізнес потребує висококваліфікованих кадрів, яких не потрібно буде заново перенавчати, і новітніх наукових розробок, які можна впроваджувати у виробничий процес і які вже мають аграрні університети.

Щороку ВНЗ Міністерства аграрної політики та продовольства України випускають близько 30 тис. випускників, з них магістрів та спеціалістів понад 14 тис. осіб, з яких на роботу направляється 92%, а працевлаштовується 83,4% (ОКР «спеціалісти») та 88,7% (ОКР «Магістри»). Це цифри офіційних звітів, але реально картина виглядає набагато гірше.

Причинами цього є, по-перше, низька якість підготовки фахівців, поряд з високими вимогами роботодавців, по-друге – низька мотивація молоді до праці, по-третє, погана інформованість випускника про наявні вакансії аграрного спрямування.

В Європейських університетах існують служби розвитку кар'єри, завданнями яких є координація міжнародних програм студентського обміну, підготовка випускників до ринку праці, організації зустрічей з випускниками, що зробили успішну кар'єру, створили свої власні компанії, надання консультативних послуг у працевлаштуванні. У ВНЗ Мінагрополітики функціонують департаменти (відділи, підрозділи) сприяння

аграрного вищого навчального закладу з бізнесом на сучасному етапі».

Вже досить тривалий час аграрні виші тісно співпрацюють з Агрохолдингом «Мрія» – спільно проводяться стажування викладачів, організовуються конкурси для студентів, у майбутньому планується реалізація кількох освітніх проектів для студентів аграрних спеціальностей. Ці освітні проекти були представлені на семінарі Рутницькою Владиславою Валеріївною, заступником директора з питань управління персоналом, та Кожухівською Анастасією Олексіївною, менеджером освітніх проектів Агрохолдингу.

За підсумками семінару присутнім були дані доручення:

- вищим навчальним закладам Мінагрополітики необхідно до 1 жовтня поточного року розробити та надати до ДУ НМЦ «Агроосвіта» конкретні заходи щодо розширення співпраці з товаровиробниками у рамках організації стажування та виробничої практики;

- ДУ НМЦ «Агроосвіта» розробити систему співпраці ВНЗ Мінагрополітики з бізнесом; з метою підвищення рівня працевлаштування випускників створити портал із працевлаштування; забезпечити реалізацію освітніх проектів для студентів ВНЗ Мінагрополітики спільно з представниками агрокомпаній.

У майбутньому планується створення системи співпраці бізнесу з аграрною освітою із залученням представників бізнес-структур до організації навчального процесу та практичної підготовки майбутніх фахівців агропромислового комплексу.

Кульмінацією ж семінару стало підписання першого Меморандуму про співпрацю між ДУ НМЦ «Агроосвіта» і Агрохолдингом «Мрія».

РОЛЬ ЖІНКИ В РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

7 вересня відбулася експертна конференція «Роль жінки в розвитку сільського господарства України». У роботі конференції взяли участь представники наукових установ, сільських та селищних рад, головних управлінь агропромислового розвитку, спілки жінок-фермерів України, ФАО, Делегації Європейської Комісії в Україні, аграрних навчальних закладів. Всього 180 осіб з різних областей України.

Модератором виступила Ірина Максимівна Синявська, директор ДУ «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності ВНЗ «Агроосвіта».

Розпочав конференцію заступник Міністра аграрної політики та продовольства України Олександр Васильович Сень. У своєму вступному слові він зазначив, що нині в Україні налічується 43 тисячі фермерських господарств, із них 12,5 тис. очолюють жінки. У свідомості українців підприємництво асоціюється з чоловічою половиною. Жінка вимушена була розпочати підприємницьку діяльність під впливом таких обставин: безробіття, брак коштів, утримання родини, добробут дітей та ін.

Ситуація в сьогоднішній Україні потребує створення і реалізації державної програми подолання гендерної нерівності, адже зміни у становищі жінок в Україні можливі лише за умови послідовної державної гендерної політики.

Основним доповідачем експертної конференції виступила Молдаван Любов Василівна, професор, доктор економічних наук, заслужений економіст України, головний науковий співробітник Інституту економіки і прогнозування НАН України, директор Центру аграрних реформ, яка доповіла про причини переміщення жінок з міста в село та створення ними фермерських господарств. Також нею були підняті питання тяжкої праці жінки у сфері сільського господарства, низької заробітної плати, нестачі часу для себе та сім'ї та шляхів вирішення цих проблем.

Заступник начальника Управління соціального захисту сімей Департаменту сімейної політики Міністерства соціальної політики України Дивущак Оксана Олександрівна розповіла про соціальні проблеми жінок-фермерів, а також про сім'ї, які живуть на селі, про проблеми народжуваності, переміщення людей з сіл у міста; Голова Всеукраїнської Асоціації сільських і селищних рад Микола Іванович Фурсенко про життя жінки на селі, її роль у місцевому самоуправлінні, роботу місцевих громад для поліпшення їх умов життя та трудової діяльності; керівник Всеукраїнської громадської організації «Рада жінок-фермерів України» Людмила Геннадіївна Клебанова під-

няла проблеми ігнорування рівного доступу до економічних, людських, інтелектуальних та інших видів ресурсів, потреб у соціальному та культурному осучасненні сільських територій, бар'єрів у самореалізації, саморозвитку та прагненні брати участь в економічних процесах; керівник Обласної громадської організації «Спілка сільських жінок Київської області», керівник фермерського господарства Катерина Володимирівна Шаповал розповіла про історію розвитку питання гендерної рівності, а також про свій досвід поєднання підприємницької діяльності та турботи про родину; директор Українського науково-дослідного інституту продуктивності агропромислового комплексу Іван Микитович Демчак ознайомив присутніх з аналітичними дослідженнями в галузі розвитку сільських територій та ролі жінки в

розвитку села, які проводяться інститутом; радник з моніторингу та оцінки проекту Кемонікс Інтернейшенел Агроінвест, представник України при ФАО Олександра Сергіївна Бородіна повідомила про можливість досягнення Україною гендерного паритету в сільському розвитку; депутат Луганської обласної Ради, ректор Луганського національного університету Валентина Григорівна Ткаченко озвучила проблеми сільських жінок Луганської області.

Закінчилася конференція прийняттям резолюції, в якій учасники звернулися з низкою пропозицій до Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства праці та соціальної політики України. Крім того, було прийнято рішення про створення Всеукраїнської громадської організації «Жіноча мережа в аграрному секторі України», метою якої є об'єднання та активізація всіх громадських організацій, що мають своїм завданням забезпечення рівних можливостей жінок і чоловіків, зайнятих у розвитку сільських територій.

ОКСАНА ТКАЧУК,
методист ДУ НМЦ «АГРООСВІТА»